

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 23 april 1894, kl. 2 e.m

*Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2, ?
anledning af motioner om skrifvelse till Kongl. Maj:t
angående utredning rörande den kommunala rösträtten*

Uti två inom Andra Kammaran väckta motioner har föreslagits:
af herr *A. G. Ericsson* i Väsby (motionen n:o 140): att »Riksdagen
måtte besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om utarbetande
och framläggande för Riksdagen, så fort sig göra låter, af en statistisk
redogörelse för den kommunala rösträtten efter hufvudsakligen samma
plan, som följdes vid utarbetandet af den kommunala rösträttsstatistiken
för år 1871»; och

af herr *O. H. Ström* (motionen n:o 99): »att Riksdagen ville i
skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes fortast
möjligt låta utarbeta en statistisk utredning af de kommunala rösträtts-
förhållandena på landsbygden».

Det tillfälliga utskott, till hvilket Andra Kammaran hänvisat motionerna, har i utlåtande n:o 14, efter en redogörelse för de förslag om begränsning af den kommunala rösträtten, som allt sedan år 1859 varit å bane, vidare sig utlåtit:

»Den nu lemnade redogörelsen visar, att en mångfald af förslag och yrkanden i fråga om den kommunala rösträttens begränsning före-

legat till Riksdagens pröfning. Af alla dessa förslag har hittills endast ett, förslaget om den kommunala rösträttens begränsning i stad till ett relativt maximum af $\frac{1}{30}$ af kommunens hela röstetal och ett absolut maximum af 100 röster, ledt till slutligt resultat. Sedan 1869 års riksdag, den sista riksdagen i det nya riksdagsskickets första treårsperiod, är denna begränsning lagstadgad för våra städer. Fullständigt obegränsad är deremot den kommunala rösträtten fortfarande å landsbygden. De gamla reformkrafven stå der qvar alldeles ouppfyllda, samtidigt med att nya reformkraf kräfvat mera djupgående reformer med afseende å den kommunala rösträtten såväl å landet som i stad. Särskildt har på sista tiden bolagens rösträtt börjat tilldraga sig stor uppmärksamhet, liksom fallet redan var under de första åren af de gällande kommunallagarnes tillämpning.

Allt visar här mot nödvändigheten af en kommunal rösträtsreform, men en dylik reform lär — såsom motionärerna också framhålla — icke kunna komma till stånd eller bli af någon längre varaktighet utan att föregås af en ny statistisk utredning af hithörande förhållanden. Enligt hvad Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit och ytterligare inhemtade upplysningar gifva vid hand, har chefen för civildepartementet gått i författning om utförande af en dylik utredning, och så till vida är syftet med herrar A. G. Ericssons och O. H. Ströms motioner redan vunnet eller på väg att vinnas. Men såväl den ene som den andre af de båda nämnda motionärerna framhåller tillika önskvärdheten af att ifrågasättande statistiska utredning snarast möjligt måtte föreligga. Utskottet delar i detta afseende fullständigt motionärernas mening och hemtar ytterligare stöd för denna mening i såväl Första Kammarens nyligen fattade beslut i den kommunala rösträtsfrågan som Andra Kammarens upprepade beslut om en begränsning af den kommunala rösträtten å landet.

Första Kammaren har den 3 sistlidne mars för sin del uttalat, att den anser en begränsning af den kommunala rösträtten på landet böra ega rum, och förklarat sig vilja anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes för nästa Riksdag framlägga förslag till den begränsning af nämnda rösträtt, hvartill den af Kongl. Maj:t beträffande denna fråga anbefalda utredning kan föranleda. Sammanställes detta Första Kammarens uttalande med Andra Kammarens återupprepade beslut att begränsa den kommunala rösträtten å landet, så visar det sig tydligt, att numera hela Riksdagen anser en dylik reform böra ske ju förr dess hellre.»

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemstälde utskottet,

att Andra Kammaren, med anledning af herrar A. G. Ericssons i Väsby och O. H. Ströms motioner, för sin del måtte besluta:

att Riksdagen i skrifvelse till Konungen anhåller, att den anbefalda utredningen rörande den kommunala rösträtten om möjligt måtte så bedrifvas, att dess resultat kunna framläggas inför nästkommande års lagtima Riksdag.

Vid föredragning af detta ärende biföll Andra Kammaren hvad utskottet sålunda hemställt; och har efter delgifningen af detta beslut Första Kammaren för yttrande hänvisat detsamma till sitt första tillfälliga utskott; och får utskottet på grund af hvad i ärendet förekommit hemställa,

att Första Kammaren måtte biträda Andra Kammarens beslut.

Stockholm den 23 april 1894.

Å utskottets vägnar:

L. W. LOTHIGIUS.